

Aanmelding nieuw opleidingskenmerk Registratie Instellingen en Opleidingen (RIO)

(formuliersversie 2.2, februari 2023)

Opleidingskenmerken zijn al dan niet formeel door OCW erkende onderscheidende eigenschappen van een formeel erkende opleiding. Zie voor informatie over de momenteel in gebruik zijnde opleidingskenmerken de [waardenlijsten voor het vo](#) en voor [het po](#). Met dit formulier kunt u een nog niet bestaand opleidingskenmerk aanmelden bij de [Beheergroep Waardenlijsten RIO](#).

Vul a.u.b. per aangemeld opleidingskenmerk één formulier in.

Nummer aanmelding	>In te vullen door Edustandaard<
Datum aanmelding	>Vul hier de datum van aanmelding in<
Naam aanmelder	Marko Otten
Aanmeldende organisatie	Vereniging BegaafdheidsProfielScholen (BPS)
E-mailadres	info@begaafdheidsprofielscholen.nl
Telefoonnummer	06-52087086

Aanduiding kenmerk	>Vul hier de voorgestelde naam van het opleidingskenmerk in< BegaafdheidsProfiel
Onderwijssector	<ul style="list-style-type: none">✓ basisonderwijs (incl. sbo) (ja)✓ voortgezet onderwijs (ja)✓ overigens is het zo, dat mocht er zich een school van het speciaal (voortgezet) onderwijs zich aanmelden, wij dat niet zonder meer van de hand wijzen.

We stellen u een groot aantal vragen over het opleidingskenmerk met als doel zo veel mogelijk relevante informatie te verzamelen. Omdat veel opleidingskenmerken een officiële status hebben (of krijgen) binnen het onderwijs, is het van belang dat een aanmelding van een nieuw kenmerk namelijk zorgvuldig wordt beoordeeld. Uw input en onderbouwing is bij die beoordeling van belang.

Er zijn drie soorten criteria:

- **Altijd opnemen:** Als aan dit criterium wordt voldaan, wordt het aangemelde opleidingskenmerk altijd opgenomen in de lijst
- **Knock-out:** als niet aan dit criterium wordt voldaan, wordt het aangemelde opleidingskenmerk niet opgenomen in de lijst
- **Afweging:** de Beheergroep zal afwegen in hoeverre aan dit criterium wordt voldaan en hoe zwaar dit meeweegt in de uiteindelijke beslissing over opname van het opleidingskenmerk .

In dit formulier is per vraag met kleuren aangegeven om welk soort criterium het gaat.

Geef een korte omschrijving van het opleidingskenmerk

De Vereniging Begaafdheidsprofielscholen (BPS), opgericht in 2007, vertegenwoordigt 80 scholen PO en VO. Dankzij speciaal opgeleide docenten en leerlingbegeleiders, aparte klassen, programma's of trajecten zijn deze scholen in staat om hun leerlingen op maat verbreding, verdieping en versnelling aan te bieden binnen en buiten het standaard curriculum. De doelgroep bestaat uit hoog- en meervoudig begaafde leerlingen, waaronder dubbel bijzondere leerlingen. Differentiatie, motivatie, socialisatie en het voorkomen van afstroom door onderpresteren staan hierbij voorop. Een aantal scholen kent een tussenjaar tussen PO en VO: intermezzo- of voorsprongklassen voor (te) jonge hoogbegaafde kinderen. Via vierjaarlijkse visitaties, een systeem van gestandaardiseerde intercollegiale audits, certificeert de vereniging de (aspirant-)leden officieel tot begaafdheidsprofielschool. De BPS-Academie ondersteunt de leraren, talentcoördinatoren en schoolleiders van de BP-scholen met studiedagen en intervisiebijeenkomsten. Voor de leerlingen organiseren wij ieder jaar een landelijke BPS-leerlingendag.

Vraag 1: Wordt het opleidingskenmerk erkend door het Ministerie van OCW?

OCW erkent het keurmerk in formele zin, bijvoorbeeld door het verstrekken van een tijdelijke of permanente, schriftelijk vastgelegde licentie, erkenning of andere beschikking. Dit geldt ook voor tijdelijke, door OCW erkende experimenten die passen in de definitie van opleidingskenmerken.

Antwoord:

De vereniging BPS krijgt (informeel) erkenning en is in 2007 opgezet op verzoek van en met subsidie van OCW. Alleen scholen die het Keurmerk Begaafdheidsprofielscholen hebben behaald en weten te handhaven kunnen lid zijn van de vereniging. Zie verder onder vraag 3.

Opmerkingen Beheergroep:

Vraag 2: Wordt het opleidingskenmerk ingewonnen bij registratie van onderwijsvolgers in ROD (voorheen BRON)

Wanneer een opleidingskenmerk wordt meegenomen in leerlingregistraties in ROD moet het ook in RIO aanwezig zijn.

Antwoord:

Nee (vooreerst niet)

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 3: Betreft het kenmerk het onderwijsaanbod en niet de onderwijsaanbieder?

Opleidingskenmerken betreffen eigenschappen van het onderwijsaanbod en niet van de onderwijsaanbieder of onderwijslocatie. Predicaten die op de gehele school betrekking hebben en niet specifiek op het onderwijsaanbod als bijvoorbeeld 'de gezonde school' of 'excellente school' kunnen geen opleidingskenmerk zijn.

Antwoord:

Dankzij speciaal opgeleide en gecertificeerde docenten en leerlingbegeleiders, aparte klassen, programma's of trajecten zijn onze scholen in staat om hun leerlingen op maat verbreding, verdieping en versnelling aan te bieden binnen en buiten het standaard curriculum. Iedere school doet dat op zijn wijze maar hun aanpak moet voldoen aan de kwaliteitscode van de vereniging BPS. De controle op de kwaliteit vindt plaats door middel van 4-jaarlijkse gestandaardiseerde audits. Bij positieve uitkomsten van de audit verkrijgt de school het Keurmerk Begaafdheidsprofielschool voor 4 jaar. Leden van de vereniging kunnen uitsluitend scholen zijn met dit keurmerk. Scholen die zich aanmelden zijn 'aspirant lid' gedurende 2 of 3 jaar waarin zij zich met ondersteuning van uit de vereniging voorbereiden op hun eerste audit.

Opmerkingen Beheergroep:

De kern van deze vraag is of je het kenmerk kunt koppelen aan de wijze waarop het onderwijs wordt gegeven of dat het alleen op het niveau van een school (onderwijsaanbieder) speelt. Dat is best lastig soms, maar onze analyse is dat het in eerste instantie gaat om de manier waarop het onderwijs wordt gegeven, dat dit moet voldoen aan de kwaliteitseisen. Het profiel zal ook niet van toepassing zijn op het gehele aanbod dat een onderwijsaanbieder verzorgt in veel gevallen (kan wel, maar hoeft niet).

Vraag 4: Heeft het kenmerk betrekking op de manier waarop het onderwijs wordt gegeven (HOE) en niet op de inhoud van het onderwijs (WAT)?

Opleidingskenmerken betreffen het HOE (een vorm waarin in een opleiding(sgroep) wordt gegoten) en niet het WAT (de inhoud van het onderwijs zoals we die kennen als opleidingen cq curriculum bijv. havo natuur en techniek).

Antwoord:

Ja

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 5: Het opleidingskenmerk wordt breed en landelijk gebruikt

Wanneer een opleidingskenmerk maar door één of door enkele onderwijsaanbieders wordt toegepast, is er onvoldoende draagvlak om het landelijk als opleidingskenmerk in te voeren. Als richtlijn hanteren we een ondergrens van 10 onderwijsaanbieders van minimaal 5 onderwijsbesturen die het kenmerk in de praktijk gebruiken.

Antwoord:

De BPS telt 52 vo scholen, waarvan 42 volwaardig lid zijn en 10 aspirant-lid en 25 po scholen waarvan 20 volwaardig lid zijn en 5 aspirant-lid. NB er zijn 3 nieuwe vo scholen die zich hebben aangemeld als aspirant-lid. Het bestuursbesluit hierover volgt op 14 februari 2023.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 6: Is het opleidingskenmerk actueel?

Het kenmerk moet actief gebruikt worden binnen het onderwijs en niet zijn verouderd. Wanneer een opleidingskenmerk vroeger actueel was maar nu niet meer of in afnemende mate voorkomt, heeft het geen zin het opleidingskenmerk alsnog landelijk in te voeren.

Antwoord:

Iedere 4 jaar worden de leden gevisiteerd om het Keurmerk Begaafdheidsprofielschool te waarborgen.

Opmerkingen Beheergroep:

Uit vraag 5 blijkt bovendien dat er nog steeds nieuwe leden zich aanmelden

Vraag 7: Biedt het opleidingskenmerk voldoende continuïteit?

Ook als een opleidingskenmerk nog in ontwikkeling is maar kansrijk, kan het relevant zijn om het op te nemen in de lijst, omdat het uitzicht biedt op continuïteit. Het kan meerwaarde bieden om deze nieuwe concepten juist te kunnen onderscheiden.

Antwoord:

Van hoogbegaafde leerlingen wordt steeds meer onderkend dat zij een doelgroep vormen die door zijn andere manier van functioneren, denken, leren en werken ook ander onderwijs nodig hebben. Inhoudelijk en qua organisatievormen. Ook spelen sociaalpsychologische aspecten mee en het gegeven dat peergroep-contact voorziet in een grote behoefte in deze doelgroep.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 8: Heeft het opleidingskenmerk een (ondersteunende) organisatie?

Er is een landelijke of internationale organisatie die het opleidingskenmerk ondersteunt.

Antwoord:

ECHA, NTCN en Kenniscentrum HB. Daarnaast het Wetenschappelijk Expertisecentrum van de RUN op dit gebied: Radboud Talent in Ontwikkeling, RATiO.

Opmerkingen Beheergroep:

En de vereniging BPS is zelf uiteraard de ondersteunende organisatie

Vraag 9: Heeft de eventuele organisatie achter het opleidingskenmerk een winstoogmerk?

Een opleidingskenmerk moet breed toegankelijk zijn voor onderwijsaanbieders. Als de organisatie achter het kenmerk op profit basis werkt, werpt dit een (financiële) drempel op die vanuit publiek perspectief onwenselijke ongelijkheid tussen onderwijsaanbieders in de hand werkt.

Antwoord:

Zeker niet.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 10: Wordt het kenmerk aangemeld door een voldoende representatieve (groep van) organisatie(s)?

Opleidingskenmerken moeten breed gedragen zijn en moeten dus ook worden aangemeld door organisaties met voldoende draagvlak binnen het onderwijs. Dit zijn organisaties zoals meerdere onderwijsinstellingen zelf (al of niet via een overkoepelende organisatie), het Ministerie van OCW, de sectorraden of de Inspectie van het Onderwijs.

Antwoord:

Sowieso een groeiende groep van inmiddels 80 leden en aspiranten, maar ook OCW en samenwerkingsverbanden.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 11: Is het opleidingskenmerk algemeen herkenbaar, expliciet en objectief?

Opleidingskenmerk moeten voor iedereen begrijpelijk zijn, goed gedocumenteerd (bijvoorbeeld met een website of met andere documentatie) en het moet objectief vast te stellen zijn of het onderwijs van een onderwijsaanbieder aan het opleidingskenmerk voldoet.

Antwoord:

De objectiviteit wordt gegarandeerd door 4-jaarlijkse audits door onafhankelijke visitatiecommissies die werken op basis van een helder omschreven kwaliteitscode. Zie verder: www.begaafdheidsprofielcholen.nl

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 12: Is het opleidingskenmerk specifiek genoeg?

Een opleidingskenmerk moet een specifiek karakter hebben en niet bestaan uit een verzameling van concepten of onderwijskundige benaderingen die ieder voor zich van toepassing kunnen zijn op het aangeboden onderwijs of niet.

Antwoord:

Het onderwijs op de gecertificeerde Begaafdheidsprofielcholen is zeker specifiek en coherent omdat hoogbegaafde leerlingen gedeeltelijk of geheel naast het reguliere aanbod worden bediend.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 13: Is het kenmerk voldoende onderscheidend?

Een opleidingskenmerk moet voldoende onderscheidend zijn t.o.v. andere kenmerken die al op de lijst staan. Het moet iets toevoegen en het moet niet overlappen.

Antwoord:

Er is geen overlap. Wel komt het voor dat Begaafdheidsprofielcholen zich naast de zorg voor hoogbegaafde leerlingen ook specialiseren op andere kenmerken zoals Technasium, TTO etc.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 14: Betreft het opleidingskenmerk een gehele opleiding of opleidingseenheid?

Een opleidingskenmerk moet betrekking hebben op een complete opleiding (bijv. vmbo-bb PIE bovenbouw) of opleidingsgroep (bijv. havo bovenbouw, alle vo-opleidingen) en niet op de meer fijnmazige aggregaties als bijvoorbeeld één vak of een enkel aspect van het onderwijs.

Antwoord:

Het certificaat Begaafdheidsprofielschool heeft betrekking op de hele school of van een of meer afdelingen, locaties of deelscholen zoals gymnasium, atheneum etc.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 15: Heeft het opleidingskenmerk een keurmerk waaraan eisen en randvoorwaarden verbonden zijn?

Opleidingskenmerken kunnen een nationaal of internationaal keurmerk hebben dat onderwijsaanbieders kunnen verwerven. Er wordt getoetst of de onderwijsaanbieder voldoet aan de aan het keurmerk gestelde criteria. Bij voorkeur is er een kwaliteitsprocedure (incl. periodieke visitaties) voorhanden die bepaalt of onderwijsaanbieders het keurmerk mogen (blijven) voeren.

Antwoord:

Ja, Keurmerk Begaafdheidsprofielschool

Opmerkingen Beheergroep:

Bij vraag 11 lezen we ook: De objectiviteit wordt gegarandeerd door 4-jaarlijkse audits door onafhankelijke visitatiecommissies die werken op basis van een helder omschreven kwaliteitscode

Vraag 16: Heeft het opleidingskenmerk civiel effect voor de onderwijsdeelnemer?

Onderwijsdeelnemers kunnen door het opleidingskenmerk een (extra) certificaat of een diploma halen of hebben anderszins een formeel vastgelegde bate bij het opleidingskenmerk in hun vervolgonderwijs (bijvoorbeeld vrijstellingen of toelating tot een bepaalde onderwijsaanbieder) of op de arbeidsmarkt.

Antwoord:

nee

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 17: Wordt het opleidingskenmerk gebruikt in analyses en rapportages van het onderwijs in brede zin?

OCW, de Onderwijsinspectie, Vensters of andere partijen gebruiken het opleidingskenmerk in analyses en rapportages met betrekking tot opbrengsten en trends in het onderwijs.

Antwoord:

Nog onvoldoende. Vaak worden gelden voor de aanpak van hoogbegaafdheid omgeleid via samenwerkingsverbanden. In een aantal daarvan spelen de leden van de vereniging BPS een vooraanstaande rol als expertisecentrum. Maar het gebeurt ook voor dat de middelen via een hagelslagmethodiek terecht komen bij een waaier van (speciaal) onderwijsinstellingen in de regio.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 18: Kan inwinning van het opleidingskenmerk op individueel niveau een inbreuk betekenen op de privacy van onderwijsvolgers?

Opleidingskenmerken zijn in RIO gekoppeld aan opleidingen en niet aan personen. Maar omdat opleidingskenmerken in principe ook bedoeld zijn bij de registratie van een deelnemer en zijn onderwijsprogramma in ROD, moeten ze voldoen aan de doelbindingseisen die vanuit de AVG gelden.

Antwoord:

Hoogbegaafdheid is geen aandoening, in die zin valt het buiten de AVG en is niet privacy gevoelig.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

NB De hierboven geformuleerde criteria zijn niet bedoeld als een hard kwantitatief bedoeld instrument voor het beoordelen van nieuwe of gewijzigde opleidingskenmerken ('als een kenmerk aan een bepaald aantal van de 18 criteria voldoet, keuren we het goed'). Het is meer een checklist voor het kwalitatief beoordelen van de verschillende beoordelingspunten. De **knock-out**- en **altijd-opnemen**-criteria echter leiden wel altijd tot automatische goed- of afkeuring van het betreffende opleidingskenmerk. De **afwegingscriteria** vereisen een inhoudelijke afweging en een opleidingskenmerk kan er meer of minder aan voldoen (glijdende schaal). Na iedere afzonderlijke beoordeling maakt de Beheergroep Waardenlijsten RIO een afsluitende integrale beoordeling, waarbij het geheel van criteria, waaraan dus in meer of mindere waarde wordt voldaan, in onderling verband wordt afgewogen. Op basis daarvan wordt een eendoordeel geformuleerd.

Hartelijk dank voor deze aanmelding! Uw aanmelding zal worden beoordeeld door de Werkgroep Waardenlijsten RIO. Mochten er nadere vragen zijn, dan nemen we contact met u op. De voortgang van de beoordeling van uw aanmelding kunt u volgen in de *Issuelijst Wijzigingsverzoeken*, te vinden op de webpagina van de waardenlijsten van [het vo](#) en van [het po](#).